

Lục Tỉnh Tân Văn

Directeur Politique - L. MARTY
Adm. Général - NGUYỄN-V. CỬA
ADMINISTRATION
ET RÉDACTION:
 Saigon, Rue Cathala, 157. (1^{er} Etage)

GIÁ BÀN:
 Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-mán
 Một năm 6 \$ 00
 Sáu tháng 3 50
 Ba tháng 2 00
 Mua báo thì kể từ ngày
 mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng
 mà phải trả tiền trước.

開新省六
 MỖI TUẦN LẺ RA BA KỶ?
NGÀY THỨ HAI NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
 Mỗi số bán lẻ 0 \$ 04
 TELEPHONE N^o 473 Adresse télégr.: LUCTIAR-SAIGON

GIÁ BÀN:
 HÀC-KY, LÁO, ĐÀI-TRÁP
 VÀ THUỘC ĐỊA.
 Một năm 7 \$ 00
 Sáu tháng 4 00
 Ba tháng 2 25
 On s'abonne sans frais dans
 tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser
 1 SAIGON: Aux bureaux du journal.
 2 HANOI: Aux bureaux du Trung-
 Bắc-Tân-Văn.
 On traite à forfait pour les
 contrats de longue durée. Les
 prix sont payables d'avance!

CAO-LY NHỰT-BỒN

(La Corée et le Japon)

Liên-hiệp và Cộng-hòa quốc từ ngày hội điện tại Versailles (Pháp-Quốc) lập thành Vạn-quốc liên-minh và kết cuộc hòa-an cùng Đức, năm châu thấy đều mừng, phong tặng hội Hòa-bình-không-ngớt. Mừng thì mừng vậy, chớ hội Hòa-bình tịch chưa rồi trách-nhậm, vì phải còn chịu khó nhọc nhiều ngày mà sửa an cùng Autriche, Bulgarie, Turquie, là ba nước đã đồng-lời với Đức-Quốc làm động đất nghiêng trời, sanh lãnh đồ thân. Vẫn biết dứt cội, từ nhiên, nhành-nhọc phải héo, Đức-Quốc chịu phạt Liên-hiệp, mà phê nhậm từ hòa rồi, há còn tưởng ba nước kia dám cương? Dầu kẻ nào cũng phải chịu theo, nặng nhẹ cách nào cũng phải cúi đầu vâng chịu. Đường ấy, chưa xong cũng lại làm xong, dầu sửa từ hòa ước với ba nước kể trên chưa phê nhận. Mà hội Hòa-bình đã tịch xong cũng chớ dịch-Quốc rồi, thì phần trách nhiệm đã xong, vững dặt cuộc thái-bình bốn bề; còn chi nữa mà lo. Không xét tới, nghĩ cho vậy cũng phải, chớ xét cạn lẽ rồi, hội Hòa-bình đầu sửa an trong cõi Âu-châu, nghĩa là tịch xong với bốn Dịch-Quốc, cũng còn phải nặng lo về cõi Đông, lo tính hai điều gần trở. Hai điều bên cõi Đông mới đây cũng là hai điều khó tính hết sức, khó chẳng khác nào hai điều bên Âu-châu về hải-khẩu Fiume với vùng Sarre nơi tỉnh xong đó vậy.

Độc-giá liệt-qui nhớ rằng - gần cũng chưa qua khỏi mấy ngày mà với quên - ngày chừ Phái-viên Đức-Quốc ký tên từ hòa, Âu-châu điện-tín hẳn qua báo tin rằng Phái-viên Trung-huê không chịu phê nhận. Tại sao mà Phái-viên Trung-huê không chịu phê nhận từ hòa? - Có khó chi mà không biết. Phái-viên Trung-huê quốc không chịu ký

Lời nhắc nhớ

Xin nhắc các nhà đọc báo nhớ rằng từ ngày 2 Mai, từ Lục-Tỉnh-Tân-Văn đã mở rộng tầm tương, lại mỗi tuần xuất bản ba kỳ, là thứ hai, thứ tư và thứ sáu. Thêm số, thêm tương, mà giá mua trên năm chẳng thêm, giá bán lẻ lại sự còn 4 chiếm một số; chử ý muốn tiện cho mỗi người có thể đọc L. T. T. V. là một tờ báo sẽ trở nên lớn và sáng-sôi hơn hết trong cõi này.

Vậy xin nhà đồng-chủ ủy quan Toàn-quyền Sarraut, muốn trông thấy những sự cải tương, lợi dân ích quốc, hãy rằng vừa giúp cho Bản-quan thành hành.

tên từ hòa, chỉ tại trong từ hòa ước có khoản đề, giao quyền của Đức-Quốc trong tỉnh Sơn-dông về cho Nhựt-bồn. Bởi phái-viên Trung-huê đối cãi hết sức mà đòi Giao-châu Thanh-dào thành lại không đồng. Liên-hiệp quyết nhượng giao cho Nhựt-bồn, vì Nhựt-bồn có công đánh đuổi Đức-tặc mà chiếm đoạt, chẳng kể đất có chủ là Trung-huê, vì bị cường-quyền Đức-Quốc ép làm từ cho mượn, nên Phái-viên Trung-huê tức mình không chịu ký tên hòa-ước chớ có gì. Mà nếu Phái-viên Trung-huê chẳng kháng phê nhận hòa-ước, thì nhiên vụ đất Giao-châu hẳn còn lòng thông, chửa rồi tương lai như thế.

Ấy là một điều khó bên Đông d. Tuy nói vụ đất Giao-châu, Trung-huê với Nhựt-bồn bắt hòa, dân Trung-huê hẳn Nhựt-bồn, sanh nhiều việc dữ, là một điều khó sửa, nhưng mà xét cho kỹ, thì cũng chẳng lấy chi làm khó cho bằng vụ nước Cao-ly (Corée) sai phái-viên đến giữa hội Hòa-bình và Vạn-quốc Liên-minh, xin bình quyền Nhựt-bồn mà xưng tự trị. Tôi dám nói vụ nước Cao-ly xin độc-lập đó là một điều rất khó tính, là vì tôi rõ biết, nước Cao-ly có đủ bằng cứ, Nhựt-bồn khó mà phân-đoái cho đang, chẳng phải như vụ đất Giao-châu phỏng lấy việc đánh đuổi Đức-tặc mà kể công cho đang.

Độc-giá liệt-qui còn nhớ, chưa khỏi bao lâu, bốn-bạo-tặc đuổi từ dân Cao-ly nổi loạn đánh đổ Chính-phủ Nhựt-bồn mà xưng Dân-quyền độc-lập. Khi Cao-ly xưng Dân-quyền độc-lập rồi, tân Chánh-phủ nhậm một hân Phái-viên, ông John Kusick, Saks Rimm làm đầu, qua thành Versailles, vào giữa hội Hòa-bình mà kiện.

Bữa 10 mai 1919 là bữa Phái-viên Cao-ly vào đơn, xin hội Hòa-bình diệt hòa-ước của Nhựt-bồn với Cao-ly đã lập ra ngày 22 Aout 1910, cho Nhựt-bồn bảo-hộ Cao-ly định mà trả quyền cho nước Cao-ly tự xưng độc lập.

Tuy Cao-ly xin lời thôi vậy mặc lòng mà khó xử, vì tôi đã nói Cao-ly đất bằng cứ.

Thoán lại nước Cao-ly là một nước dựng nên đã trên bốn ngàn năm, không lý vì tay một người là vua Cao-ly mà đem nước giao cho Nhựt-bồn. Nước của dân chẳng phải là của riêng của vua, vua Cao-ly đâu có phải hòa ước năm 1910 giao cho Nhựt-bồn làm Bảo-hộ đi nữa, dân Cao-ly không chịu mới liệu sao? Cứ công-

ly mà xử phân, thì ra thế nào? Và đại từ năm 1876 đến giờ, kể biết bao nhiêu từ hòa hảo ước quyền tự do tự-trị của nước Cao-ly, cho đến Nhựt-bồn cũng bằng bình vực quyền tự-do của Cao-ly mà lập nên nhiều hòa ước cùng các nước. Trước hết tôi xin nhắc từ hòa ước của Nhựt-bồn với Cao-ly lập ra ngày 27 février 1876; từ hòa-ước của Huế-kỳ với Cao-ly lập ra ngày 22 Mai 1882; từ hòa-ước của Nhựt-bồn với Cao-ly lập ra ngày 16 Avril 1895, trong hòa-ước này Nhựt-bồn có để lời giao huộc Tào (Trung-huê) phải nhìn quyết cái quyền tự-do tự-trị của nước Cao-ly.

Qua tới năm 1902, Nhựt-bồn với Hồng-mao lập hòa ước với nhau trong đấy hai nước có để lời bảo vực quyền tự-do, độc-lập của Cao-ly miễn yên. Chẳng những vậy mà thôi, qua tới năm 1904, Nhựt-bồn cũng có lập từ hòa với Cao-ly, giao hiến với Cao-ly rằng Nhựt-bồn bảo vực quyền tự-do độc-lập của Cao-ly và hễ Cao-ly có trởng binh chinh phạt nước nào, hoặc nước nào xâm lấn Cao-ly, thì Nhựt-bồn đem binh ứng tiếp.

Bởi các từ giao ước ấy, năm 1894 1895, Tào xâm phạm quyền tự-do của Cao-ly, Nhựt-bồn mới uy động hùng binh phạt Tào mà vực quyền cho Cao-ly quốc. Qua tới năm 1904 1905, cũng vậy, cũng vì một cơ đợ mà Nhựt-với Nga tương chiến.

Thắng nổi Nga-la-ước rồi, Nhựt-bồn lại đòi ý, dờ lòng tham, trong từ hòa-ước với Nga tại Portsmouth, Nhựt-bồn có để lời giao, huộc Nga-la-Từ phải nhìn cho Nhựt-bồn có đủ quyền Bình, quyền Cảnh-Sách, Quyền Kinh Tế đầu hết trong nước Cao-ly và chẳng đồng chèn dự vào cách cử-chỉ, cách bảo-hộ và cách kiểm-xét của Nhựt-bồn, nếu Nhựt-bồn chiếm một số những quyền ấy trong nước Cao-ly.

Phê từ hòa với Nga-La-Từ rồi cách ba tuần lễ, cũng trong năm 1905 đấy, tới Nhựt-bồn với Hồng-Mao lập từ hòa-ước. Cũng có giao về phần nước Cao-ly vậy, song chuyển này chẳng phải giao về quyền tự-do độc-lập của Cao-ly, chỉ giao với Hồng-Mao để quyền cho mình chiếm nước Cao-ly làm Bảo-Hộ. Bởi có, từ hòa này phê rồi, cách không đầy một tháng, đã thấy nước Cao-ly gần về tay Nhựt-bồn. Đến qua năm 1910, vì có từ giao của vua Cao-ly phê ngày 22 Aout, Cao-ly mới thiệt về Nhựt-Bồn.

Nhựt-Bồn thiệt sâu-sắc, nhưng mà cách cai trị chưa đúng mực Văn-Minh. Xem lại bài luận của tôi ngày trước, tôi đã đoán cho Nhựt-Bồn chẳng

phải Văn-Minh nói, nhờ mượn sức học-thức Âu-Châu đem về, nên thói tục chưa đổi trọn. Mọi việc đều Văn-Minh, duy cách Cai-trị còn chút dũ-mian, nên lòng người ngoài không phục. Dân Cao-ly chịu không nổi mới sanh tâm. Phái-Viên của Cao-ly có đem hết mọi đàu Nhựt-Bồn hành hạ dân Cao-ly, rồi qua tới giữa hội Hòa-Bình mà kiện. Nếu Phái-Viên Cao-ly mà dân đủ sự tích từ năm 1876, chỉ kể Nhựt-Bồn, trước làm bộ binh ực, sau chiếm đoạt Cao-ly và cứ vịn theo mười bốn điều của Đức-Giám-Quốc Wilson đã phổ truyền về Nhon-quyền Công Lý trong Vở truyện về Nhon-quyền Công Lý trong Vở truyện và Nhựt-Bồn cũng chẳng để gì phản đối.

Tuy vậy mà chưa biết sao, Cao-ly cáo vấy mặc lòng, phải đợi coi Nhựt-Bồn đối nại cách nào và phải đợi hội Hòa-Bình phán đoán.

LÁP-THĂNG.

DIỄN BÁO ÂU-CHÂU

(Havas) Paris, le 30 Juin 1919.

Thừa-trưởng Clémenceau, nhập Thượng-nghị

Nhập Thượng-nghị-Viện, Thừa-trưởng Clémenceau, nạp ước từ về sự nhận từ hòa và sự ước thế của Pháp với Hồng-mao và Pháp với Huế-kỳ. Liệt-qui trong Thượng-nghị thấy đều bình thân tung hô quan Thừa-trưởng Clémenceau.

Ông Clémenceau, phán rằng ngày nay cái non đạo đã đứng yên ổn ở đời, song những sự yên ngoài cõi cũng là tấn-hoá thành-hành đều bởi tại trong, vì lẽ trong đó thì ngoài êm; muốn rằng vậy phải nhận-tâm tương-y tương-y. Đoàn ông Clémenceau, mới nhắc đến sự tình bị xâm-lấn, đã chịu phớt-xương để mà tiếp-ràng.

Nay là qua khỏi nạn rồi mà ta lại đang bại vong, càng lớn hơn, cần gọi danh-dân Lãng-sa hơn nữa, Chánh

XA-BÔNG MAT-XAY
 THƯƠNG HIỆU LA LICORNE



Con ngựa một sừng

HAO-VINH Công-ty
 (HÀNG ANNAM)
 146th Rue Lefevre, Saigon
 AGENT EXCLUSIF

phủ sẽ lo mà để gương và lo nổi theo lược-thao đồ-trận, mà vô-an bá tánh, song vô-an cách mở mang tân hóa.

Mở vảy

Về sự mở vảy cho Đức-Quốc, Liên-hiệp nhứt đĩnh chừng năm Thượng-nghiệp Đức-Quốc ưng nhân tở hòa mà Phái-viên Đức-Quốc đã ký tên, rồi mới mở vảy cho.

Ba nước đồng-loã

Tở hòa với Đức-Quốc đã phê, còn ba nước đồng-loã với Đức-Quốc là Autriche, Bulgarie và Turquie chưa nói tới. Bấy giờ đây Liên-hiệp Công-đồng mới bàn tính tới các điều giao buộc về tở hòa với ba nước ấy.

Tở hòa với nước Autriche

Tở hòa với nước Autriche đã làm xong, duy còn những điều giao buộc về binh quyền chưa định.

Phái-viên Turquie hồi cố

Bản Phái-viên nước Turquie sai qua bàn tính vụ hòa-bình, vì bận việc khôn tính kịp, nên Liên-hiệp xin bản Phái-viên Turquie tạm hồi cố quốc, đợi chừng nào Liên-hiệp sắp đặt xong, sẽ triệu trở qua bàn-tính.

Cái hại hút thuốc

I
Thuốc-hút là một vật-phẩm thị-hiệu

Thuốc và rượu cùng là cái vật-phẩm thị-hiệu của người ta, không phải như đồ ăn đồ uống là cái vật-phẩm tư-dưỡng người ta hằng ngày không thể thiếu được. Phẩm cái vật-phẩm thị-hiệu, đều có một thứ tác-dụng làm cho hưng khởi tinh-thần người ta; ấy vì cái sự dễ dàng trong thân-thể người ta chịu chất độc của nó xâm vào nên nổi lên cư lại thành ra thế. Cho nên hút thuốc cực ích, đủ kích-thích được thần-kinh, làm cho huyết-tịch trong mình tuần-hoàn được theo mình mau, già-tăng được sức tiêu-hóa; nhưng dùng đến quá độ, thì chẳng những không ích, lại có hại về sự bảo-dưỡng nhiều. Người biết vệ-sinh phải nên chú-ý lắm.

II
Lịch-sử thuốc-hút

Hút thuốc vốn là tập-tục những dân thổ-mán. Năm 1492, ông Kha-luan-bô (Christophe Colomb) vượt biển đi đến đất người ta (Island) bên Tây-án-đô, thấy thổ-nhân đây dùng ống điếu hút thuốc lấy làm lạ quã.

Đến năm 1587 người Anh tên Sir Walter Raleigh lại phát-hiện chỗ đất thực-dân Virginie, bên đem thuốc và khoai về nước, ấy là trước hết thuốc hút thân-nhập Âu-châu từ đây; Người Âu-châu hút thuốc dần nhiều mà cũng nhiều người đã biết cái đó là hại. Năm 1619, vua Anh xuống lệnh cấm hút thuốc đầu hết, rồi đến Nga, Thổ, Thụy, Đức đều lấy hút thuốc là một điều cấm ngặt. Song lẽ tích-tập trong xã-hội, quen dùng đã lâu, thuốc cũng thành một thứ đồ ăn đời người không thiếu được vậy.

III

Các phần trong chất thuốc
Các phần-tử chủ-yếu trong chất thuốc là chất có tính say (nicotine),

nó có một cái chất độc mãnh-liệt, phương hại đến tế-bào (cellule) trong thần-kinh và cơ-quan tác-dụng trong tâm-tạng. Lấy một giọt ni-cô-tin (nicotine) cho chó uống, trong ba phút chết liền. người ta uống quá đến sáu sáng-li (centigrammes) trở lên cũng rất nguy-hiêm. Đủ biết chất độc ấy thật là mãnh-liệt. Lại còn nhiều chất độc khác, như khi đốt cháy điếu thuốc, trong khói phát ra có một thứ khí than-toan, làm cho người ta phải nhức đầu mệt mỏi, hắt vào trong phổi, huyết-tịch giảm sút mây phàn đường-khi; một thứ khí dưỡng-hóa-thán, làm cho tâm-tạng và gân thịt động-dật không được yên; một thứ khí khinh-dưỡng-hóa (ammoniaque) làm nhẩy mũi bắt hơi, khô vào trong miệng, giảm sút sức tiêu-hóa trong vị-tạng. Phàm những chất ấy đều có hại sức khỏe của người ta.

IV

Phân-lượng chất độc ni-cô-tin ở trong chất thuốc

Trong thuốc có chất độc ni-cô-tin nhiều ít tùy theo cách chế thuốc kỹ hay dốt, dốt chóng hay chậm và hàng ống điếu hút, mà có khác nhau. Đại-ước trong là thuốc nguyên chưa có chất độc ni-cô-tin trăm phần đến tám phần cho đến mười tám phần.

Chất độc ni-cô-tin ở trong độ nóng thường thường, rất dễ tán ra. Coi những khi hút thuốc, hơi mình thổi ra và trên quần áo mình thường có hơi thuốc, ấy là minh-chứng vậy. Phàm cuốn thuốc điếu phải để trên lửa sắt nóng về lại; lúc ấy phần nhiều chất độc ni-cô-tin bị nóng tán ra bên ngoài. Làm thuốc si-ga (cigare), muốn cho là thuốc mềm dễ để cuốn, phải tắm vào nước. Chất độc ni-cô-tin có tính tan ra nước; càng tắm nước được nhiều trong thuốc càng ít chất độc ni-cô-tin. Cho nên những thuốc chế kỹ không còn mấy chút chất độc ni-cô-tin. Nhưng cũng không nói nhất-khải thế được; kia những nhà chế thuốc, khi định phẩm thuốc, cốt lấy vị cùng hương, có kẻ si-ga độc ni-cô-tin nhiều hay ít.

Chất độc ni-cô-tin gặp độ nóng cao, tan ra hết, thành cái vật vô hại; cho nên thứ thuốc nào dốt cháy được mau thì ít có hại. Đại-ước thì nước hút rồi lán trắng tất là cháy mau hút rồi lán đen tất là cháy chậm. Dạy gặp được độ nóng cao mà nếu trong đó có hơi nước thì chất độc ni-cô-tin vẫn không hóa-phân được; cho nên thuốc hút có độ nóng nhiều. Thường thấy người hút thuốc để nước-miệng tưới đẫm vào điếu thuốc, rất có hại về-sanh vậy.

Khi hút thuốc chịu cái phần trong chất độc ni-cô-tin nhiều hay ít, cũng với cái ống điếu mình hút cũng rất có quan-hệ. Cái ống điếu nào đóng nhiều cao thuốc, chất độc ni-cô-tin tất nhiều. Còn như hút thuốc điếu thì chất độc ni-cô-tin hỗn-hợp với nước miếng vào trong mình; lại có người kiếm-trúc quả, hút đến đầu điếu thuốc mới thôi, càng bị hại lắm.

V

Sự tác-dụng chất độc ni-cô-tin
Lúc mới hút thuốc một lần đầu, chất độc ni-cô-tin truyền vào mạch máu chạy khắp cùng người, cảm-xúc kịch-lắm, thường thường bốc nhứt đầu chóng mặt, lợm giọng, buồn mửa, có người đến ngã lãn ra mãi

mới dậy được; ấy là trúng độc thính-linh, tục gọi là say thuốc vậy. Sau dần hút quen, không có những hiện-tượng như thế nữa. Lại biết thích, một ngày một hút nhiều; ấy là trúng độc ngấm-ngấm, tục gọi là nghiện thuốc vậy. Đã trúng phải độc ấy ngấm ngấm mãi thường điếc, thần-kinh ma-mộc, não-lực tiêu giảm, tâm-tạng yếu dần, hoặc đến nỗi quan người chi độn, hoặc đến nỗi mục-lục thụ-thương, phế-tạng và khi-quần chịu kích-thích quá chừng, hoặc đến nỗi phát ho phát hen, dần thành bệnh phổi. Hại không biết thế nào mà kể vậy.

VI

Hại cho những người còn trẻ thuốc hút

Coi cái hại hút thuốc kể ở trên đó, những người còn nhỏ hút thuốc, thì thần-tâm phát-đạt đều bị chững-ngại nhiều. Bởi vì sự tác-dụng của chất độc ni-cô-tin, làm cho tâm-tạng suy yếu, tư-vị không tiêu-hóa mạnh, nhân thể những tế-bào (cellules) trở nên không được chịu nhiều dưỡng-khi và những phần chất tư-dưỡng phải cần. Thân-thể người ta phát-dục được chỉ nhờ hai cái ấy; hai cái ấy đã không được sung-túc, mong gì thân-thể phát-dục được? Thường thấy những người nghiện thuốc, rồi có chỗ lờ hay có triết-thương, đều khó chữa khỏi, tức là minh-chứng vậy. Và lại chất độc ni-cô-tin, kích-thích những tế-bào trong thần-kinh, dễ sinh cái chứng «thần-kinh ma-mộc» đương lúc niên phụ lực cường, rồi mắc phải chứng ấy, thì trí-thức phát-đạt tất không được hoàn-toàn, sự-nghiệp mong gì tiến-bộ được. Trước có một trường học công-nghệ ở Paris từng đem học-trò trong trường chia làm hai ban: một ban có hút thuốc, một ban không hút thuốc, thí-nghiệm làm số-sánh coi: trong đó ban không hút thuốc công-khả được nhiều thành-tích hơn, ban có hút thuốc nhân mắc độc ni-cô-tin mà thành tật trong ba-mươi-tám người mất hết hai mươi bảy. Lại một ông giáo trưởng đại-học nước Mỹ nói trong trường có một ban học-trò là toàn-thể đình-ngộ hơn hết các ban, trong đó ban người được đến chín-mươi lăm người không hút thuốc, các ban khác vì có phần nhiều người hút thuốc, thành ra sức ký-ức, sức khéo cứu kém ban ấy xa. Ấy đều là thực-lệ vật. Nói tóm lại, cái hại hút thuốc, nhỏ tuổi hại hơn thành-nhân, học-trò hại hơn người khác. Ở các nước Âu, Mỹ, có các thiếu-niên-nghĩa-đồng-đoàn (Boys scouts), phàm trẻ nào mới vào đoàn phải lập-thệ không hút thuốc. Nhật-bản có luật cấm-chu những người chưa thành-niên hút thuốc; dụng-ý đều rất hay. Các trường học trong Đông-đông-ta cũng lấy học-trò hút thuốc làm điều nghiêm-cấm. Xin những ban thanh-niên tuấn-tú ghin đưng đem minh-thứ đó, tự mình làm trường-lạc thân-tâm mình. O! hoa xuân đương nở mặt trời đương lên, đường xa thắm thắm biết là bao! Mà khi-lực đã tới, tình-thần đã lui, một đời cố-tật, sau đủ căn rốn kịp hay sao?

MỀ-NHÂN

Cách lánh bệnh thiên - thoir

(Tiếp theo)

Ta đã biết rõ nước của ta uống thường chứa độc-trùng. Vậy làm cách nào mà trừ nó? Có nhiều

cách làm. Cách dễ hơn hết và ít tốn tiền là nấu nước cho sôi. Nước sôi tự nhiên độc-trùng phải chết, song phải đưng vào bình cho chai cho thiết sạch và đưng pha nước lạnh, Ta thường dùng nước trà là phải làm. Song nhiều người có thói tệ, hay pha nước lạnh vào trà cho nguội mà uống, như vậy thì vô-ích quá chừng; để nấu sôi cho chết độc-trùng, mà còn pha nước lạnh thì độc-trùng cũng sống đó mà vào trong nước trà. Lại trà nguội, không đủ sức nóng mà trừ loại ấy được.

Phần nhiều người đồng bang ta hay tưởng lầm rằng nước trong thì uống được, không hại chi tới. Nên dùng phen đánh nước mà uống. Tuy độc-trùng lỏng xuống đáy mái, chỉ còn một ít nước theo trong nước. Vậy thì có đủ chứ mà ngừa bệnh thiên-thoir. Duy có nấu nước cho sôi là cách hay hơn hết.

Song nước nấu, lại, uống không ngon, nên người ta bày lọc, lọc nước cho trong và lỏng hết độc-trùng. Tôi tưởng, không cần lò hình-trang của các thứ lọc làm chi cho rộn trí kiến-quan. Tôi xin có cách lọc tuy không bằng thứ lọc mua; song cũng hữu-ích lắm. Lấy một cái khay, khoét một lỗ dựa bên hông, gần dưới đáy, gắn vào đó một cái vôi. Sắp một lớp vôi lớn dưới đáy; kế đó một lớp vôi nhỏ rồi một lớp sạn nhỏ hơn nữa, Trên hết thì đó một lớp cát. Mây vậy ấy phải dọn phải rửa trước cho sạch.

Đoạn đó nước vô. Nước lỏng theo máy lọc cát sỏi ấy, xuống tới đáy thì đã trong và gần hết những độc-trùng. Khi muốn dùng, vớt vôi thì nước chảy ra.

(Sau sẽ tiếp theo)

Hoàng Việt địa dư chí

Tinh Tuyên-quang

(Tiếp theo)

Sau ông Văn-Ưuên chết, con là ông Kỳ lên nối nghiệp phong làm chức Thứ-bảo-nhơn-quốc Công-đền đời vua Nhon-tôn lên ngôi, ông Kỳ vô cháu vua cho làm chức hữu-trưng và cho về Trần, rồi sau ông Mạc xam lân, ông Kỳ đôn đành phò, thì khi ấy Đông-đô gần phực, ông Kỳ chẳng may chết, con là Đức-Cung phong tước Tĩnh-hóa-hân đem 3000 quân về châu vua, và đưng kiem ngân bửu vật, và đem một binh người vàng, 2 cái bình hồng bạc, 1 cái lò hương bạc, 2 con bát 30 con long-mã đều phủ quan Tiết-chế xin vua cho làm chức Bắc-quan-hữu-độc-độc và phong tước là Thái-Bảo-hóa-quốc-Công-điền là Tây-an-dinh; rồi Đức-cung trở về trần, đến sau ở hai long, thăm khiên người lạc-đường các đầu nguồn tỉnh Lạng-sơn và Sơn-tai, phá đất Thanh-hà-ta-hoa, và sau duýen Đông-quang và Tây-quang vào Đại-đông. Khi ấy vua thiên ông Nguyễn-hữu-Liễn đem binh đến đánh, thì Đức-cung chạy qua Tây-Nghĩa châu và sai người về Kinh-thành Kim ngân bửu vật cho vua mà cầu tha tội, thì vua cũng rộng lượng xuống tờ chiếu tha tội cho Đức-cung, sau Đức-cung lại làm phán-tiêm xưng hiệu Long-bình vương, và sai tướng đem binh mới đánh lấy các mỏ nơi chân Bạch-thông và Tây-thuật, Nguyễn-trường, rồi ông An-thuật, Nguyễn-trường, phá đó, Đức-cung cũng đem binh đến đời vua Kinh-Tôn, đánh bình được giặc họ Mạc, thì Đức-cung và con là Vô-công-Ung khiên người đưng thờ đến Mạnh-tại mà xin tội, rồi sau Công-Ung ý định ở chỗ hiểm trở, toan mưu bắt-quì, liêm xưng tước hiệu, giới lập triều bang và phe đảng họ Mạc, thường có văn thư qua lại, đến sau lại công việc thì vua cũng tự đưng chàng vô bắt tội, đến đầu niên hiệu Cảnh-thị, ông công-Ung với thủ hạ là Ma-phước-Trương ở mich bang

thành thừa rắng trong đêm 1er rồi tỉnh nhân là Trần-thị-Rạng đây bỏ chùa kiếp lam hôn thú, 24 tuổi cũng gốc ở Vinh-long khi không đảo tình, lấy theo mình 20 đồng bạc, một bó nút vàng chàm giá đáng 12 đồng bạc và bốn cái giấy cam đỏ.

Thầy tử mệnh quá vỹ minh thương nó mà nó chẳng thương mình hổ d, nên thầy buồn rầu, vào bát thừa vậy thôi.

Thôi bỏ đi thầy kiểm con khác.

Con của ai ?

Sớm mai ngày 5 tây này không biết con nhà ai lối 2 tuổi vậy mà đến đấm đem bó bó ngạo, họ ngắn đũa chực không nhìn: Thấy vậy sợ tuần-thành truyền đem nó vào nhà thương vì coi bộ nó có hơi bệnh hoạn.

Còn đáng tình kiểm coi cha mẹ hẳn là ai mà đành đoạn vậy.

Ấn cấp súng

Hôm 2 Rạng mặt 3 juillet rồi tại khám đường Tâyninh quan tử khoét một lỗ trong vách tường, lớn vào ăn cắp hết 7 cây súng cũ (súng giải bán).

Ai này đây anh cho tên Trương-van-Tiến, tòi nhưm mới nữa.

Bon linh gác khám đây cũng nghi cho là có can dự với tên Tiền này.

Ba chị em lấy chồng một lượt

Tại tỉnh Beauvais, mới xảy ra một việc rất lạ thường này chửa nghe.

Số là nhà ông Mordacque đóng ghế, sanh có ba người con gái. Từ 1914 đến giờ vì giặc già, nên mấy anh trai đều phải ra tù đày, nay khỏi lầy đàng tan, nên xum nhau đi cưới vợ, mà ngộ nhà ông ấy đã đưa gái đến từng tiệm nhà, nên ông định cho trai đi cưới cả ba con một ngày.

Thật đất mình chưa hề có vậy.

Trung-Kỳ

Mười

Ai không lăn mặt

Có một chàng trẻ độ từ tuần, thường thường ở những đám đông người là có mặt, chàng trạng sức thì khi mới khác; Bữa thì không, bữa thì lại, bữa lại cậu bỏ, cậu cười, khi lại thấy thông, ông Phan; dạo cuối chàng chỗ nào mà thiếu: Nơi kẻ chực, chỗ nào kẻ, khi Hân, Huệ, Qiang-tri, nào xe đạp, xe độc-mã, cao-su, thay hình đổi dạng như vậy tưởng đã là khéo thiệp. Nhưng đi đâu ai chẳng biết là chàng. Vì cái mặt chàng đồng như một con lão-lậu vậy. Dầu có trang sức cho lấm nữa, thì chỉ đòi được cái từ có trở xuống chưa, chứ còn từ tóc trở xuống cơ, thì không sao thay được cái chân tượng lão-lậu ấy. Nghe sanh nhai của chàng, không phải ăn-trộm, ăn-cướp chẳng phải ăn-mày, hình như quả đọt gỏi rô-lưng, mà cũng chẳng phải, chính nghệ chàng thường hay chửi rủa các lữ-hên-xô-cùng, đề sông chết về canh đen cạnh đó; cơ nghiệp chàng chỉ cậu vào máy làm giấy bỏi có chằm đầu mèo dân Trung Bắc nhiều rồi đôn khổ-sở bởi đồng liên của chàng, mà cũng lấm ghe phen gông-tống trông mang giữa nơi hình pháp. Bữa mà cái nét gian tham chẳng bỏ, cái nghệ lèn mặt chẳng chừa.

Chàng lại có tánh hay khoe của: hề thấy ai người ai thì làm bộ đỡ lớp áo này, bày lớp quần kia, cái va-lì này, cái rương-đa nọ. rút bốt-tô-phoi ra, lo lo mà ỷ ỷ giầy bạc. Nhưng ai có lá chi mà khoe, ai cũng biết rằng của ấy là của người xó xó bú đung thúi, ở góc tường-bối, ở trên những mảnh chiếu ô ư, ở dưới những đĩ đàn bà; của ấy là dục-gối chùng, lừa-gạt bàu-bạc, cướp gao của vợ-con kẻ nghèo hèn ngu dại; của ấy là của bắt lương, bắt nghĩa, của ấy là của gông-đóng trong-mang, chàng đã biết bao là như nước mới làm chàng đã biết bao là khổ-sở ra của ấy, chàng đã biết bao là khổ-sở hèn-mặt mới lượm-lặt được để làm cái

xương-sống, cái máu-tím-đen của chàng, mà chính nghĩa là cái mới cái lầy, cái thông-lạc của chàng. Dầu đem cho người, trừ ra những hạng người ưa chán, họ chẳng có chịu, còn những bậc lương thiện thì ai thêm, khéo làm cho người ta buồn-mửa thì cơ.

Một hôm chàng đi thuyền xe chiếu về Hân. Bối tòi vói chàng có một cô kia ra đấng bảnh-bao, đôi con mắt cũng hữu-tinh, chàng bèn ga chuyện, chấp-chấp lấy đưa cái nút lão-lậu ra mà rông-tinh; trước sự sai gán, nhưng tuy có ái đôi mắt hữu-tinh, mà lời đôi-đáp rất ngay-thắng Chàng tính không xuôi, bèn hạ cách khoe của, liền rút bốt-tô-phoi ra, lo lo mà ỷ ỷ bạc giấy, mấy cái nhẫn đeo tay. Có khi chàng có chút gì là để vào cái bộ con lơ-lầu đang khoe của đó, mà lại có bộ khó chịu, chàng lại la cứ xích khít lán đến trước mặt, hết đêm rồi lại xếp, lo lo mà ỷ ỷ làm cho cô ấy đến nỗi ghệt quá, hơn đến cái ga thứ-tư là ga mà có đôi-xuống, liền đứng dậy mà phồng cho một nệm ư: khí vào giữa mặt rồi đi xuống. Chàng chàng biết lộ, mà lại còn ra bộ mừng thầm rằng có đả ư/ mình, mà hạ từ chỗ một cái gì qui hớg đó.

Có đả bước xa, mà chàng đôi mắt còn nhìn theo chằm-chằm, mũi chàng vẫn hít cái hương thừa.

Những người ngồi gần đó đều lầy lăm lăm mà nghĩ rằng: có lẽ chàng xưa nay sinh hoạt về cái nghề chui rúc xó xó này cơ mà đường sinh trong những đám hời người ô-ùê uli, trên những mảnh chiếu chái-xá biết bao là đít mẹ họ cha ki, cho nên cái bộ xửu-giác thần-kinh nó đã quen ưa mũi ô ưê, mà tang phù tinh-hần lại có bé đường sinh về cái ô ưê ấy.

Quan lại thăng chuyển

Ông Ng. -Jinh-Khuyên, Tri-phủ Ninh-thuận, là ra Tri-phủ Hoài-nhân tỉnh Bình-dịnh thế cho ông Nguyễn-lúc-Hiền mới mất.

Ông Đào-trong-Trần, Tri-Huyện Can-lộc, (Hà-tĩnh) thăng Tri-phủ Ninh-thuận.

Ông Nguyễn-bội-Tường, tại mục huyện An-thành, (Nghệ-an) thăng Hàn-lâm-viện Kiểm-thảo, về hưu trí.

Ông Trần-vân-Tức, thông lại huyện Nông-sơn, (Thanh-hóa) thăng Lại-mục huyện An-thành thế cho ông Nguyễn-bội-Tường.

Thầy xuống lầu lại nhảy lên lầu

Một hôm trời lầy như mực, Cậu với Cô đang ngồi trò chuyện với nhau trên một cái nhà gác ngọy đèn lập loánh, giọt lệ chứa chan, bên tran-thờ kê chuyện vắng mặt khuất lồi, bên phía trên v; mưa cảm gió lạnh, cậu lại hai lên cách trở, đả nọ cuộc nĩa, nay nhân chàng có đi cầu kinh bên Thiên-tên, nên mới ngỏ cửa động đảo, cậu lại v; vào thăm hoa; hai bên đả nọ chuyện trò nhau, bỗng nghe có tiếng gõ cửa, cậu ngoài. Có hề cửa ra nhìn chỉ thấy lầy lầy mù mù, đả như có người nào nhận không rõ là ở tại đâu, liền cửa trở vào nói với cậu rằng có ai đứng ngoài bên ngoài mà trời tối nhìn không rõ cậu nghe thì biết chuyện bắt thối, liền xăn quần vén áo tìm phượng thoát nạn. Liền nghe một tiếng đùng, đôi cánh cửa mở toát, chấn-vấn chầm-vầm một pho tượng Thiết-lá-hàn nhẩy vào, tay cầm thiết công, hung hãm tìm ai là người gian phu đó.

Cô nhào đến trước, om lầy người mặt sất, còn cậu tuồn chạy ra đánh một phốc nhẩy xuống mây tầng tầng, may sao chừa xương, giải giao cho quan tỉnh.

Hiện nay đưng do tòa an nghĩ trị.

Mây ngũ thiết thân

Nhà kia có nuôi một đừa dây tở gái ước 16,17 tuổi đàu.

Tối lại, lên leo lên trên lan can trước nhà nằm ngủ. Giấc điệp mơ màng, không kịp nghĩ đến là mình nằm chỗ m, cựa

Sau hồi ra mới biết là em chồng vào bắt đừa gian phu đang trò chuyện với chi-dâu.

Cái đầu mới son

Ông kia đi coi chớp ảnh về đã khuya. Sáng ngủ đến 9 giờ chưa dậy, mỹ vợ đẩy trước, thấy trên má chồng có cái gì lầy lầy, nôi máu ghen, bắt kẻ thợ hay là ngã, nhẩy chồn lên bụng chồng, tay đấm tay tát huyền thiên.

Chồng mở mắt thấy thế không rõ có gì nhẩy xuống đất vàng chạy, vợ vát roi đuổi theo chạy một hồi bắt được, kéo về nhà, lại đánh đập một hồi, la vang lạng chuyện xóm; những người đến coi thấy mỹ vợ thanh nộ quá, mới vào phân giải cả hai bên ra, mà hỏi cơ sự thế nào mới thì thầy đánh đập, chớ không nghe nói năng sự xử đoán ra tội tình gì? Mỹ vợ háng im không nói, vợ buông lầy ra một cái gương đưa cho chồng soi. Chồng sợ vợ mới soi vào mặt, liền bỏ gương xuống mà chịu tội.

Sau hồi ra mới biết là trên má người chồng có hai đầu sên đỏ tươi, in vào, ấy là cái mới son của một cô nào, hồi hôm hôn anh ta mạnh quá độ, làm cho sáp hương dính vào má. Tang chứng anh rành không chạy chối đàng nào được. Thất trạng điếm đã bắt nhân! Mà hôn chi hôn đứ quả!

Cũng vì soi xét

Tôi hôm nọ có đi giảng hồ cùng đi với một đừa nhân tình, ăn mặc sang trọng ra đàng ông nọ bà kia, vừa đi ngang qua Đạp-đá, bỗng trong lúc ban đêm tôi cảm mà thấy một người trán trộm tay cầm cái diêm cháy đó soi quanh mình đả như kiểm tìm vật gì đó.

A lên giọng bực bải mà rằng: Thuàng yêu, đồ quỷ, ngó vớ phúc lảm nà, con chó còn có cái đuôi để che đậy mà người sao lại thua đồ thú vật ư ư đem mà giết đi, ngó gớm ghê lảm mặt! đã nói lại thêm chưởi. Thế thì nhân thầy à nọ chưởi mảng đã thế như thế, mà chửa ưng ý. Còn muốn ra sức vô đống của mình, đi xam xam đến rồi đi bốt-tin vào bán thời câu trần trướng ư.

Ai ngở tay trán trộm mà vẫn một người có danh vọng, nay thấy tên đản tửi đánh mình bèn tức quá đánh lại về số là đả đả, vừa có một câu nọ cũng là bần đi tầm với nhau, thầy thì nhẩy lên đánh đùm. đả cho bốt-tin rách, ca-ser-mia tan, mũ phớt ra từng mảnh, guộc t ư, rơi từng chiếc.

Lên nỏ động cả xóm làng.

Gạo mất quả

Độ rầy gạo mất quả, mới trong ba bốn tháng mà giá gạo tăng lên đến 40%.

Trong tháng giêng, hai, gạo mỗi một quan đưng mười lơn sũa bô đày, mà nay chỉ có sáu lơn. Những nhà nghèo khó đều thấy kêu van. Có lẽ còn tăng giá lên nữa, gạo đã mất trời lại nắng, đả sự lo lảm. Ao trước nhà các công tị bán gạo xuất cảng ở Nam-sơn, đả ra ngoài Trung-kỳ ít nhiều gạo thời hay lảm.

Rượu lậu

Mới đây một đưng nầu rượu lậu ở Mỹ đức. Quan Thương-chánh Phủ-nhơn bắt được, giải giao cho quan tỉnh.

Hiện nay đưng do tòa an nghĩ trị.

Mây ngũ thiết thân

Nhà kia có nuôi một đừa dây tở gái ước 16,17 tuổi đàu.

Tối lại, lên leo lên trên lan can trước nhà nằm ngủ. Giấc điệp mơ màng, không kịp nghĩ đến là mình nằm chỗ m, cựa

minh một cái, rớt lỏn xuống đất. Trong nhà nghe một cái thịch, vợi vàng xách đem chạy ra thấy máu ở trong lổ tai chảy ra rông rông.

Lập tức sai người kiêng võ nhà thương, điều trị được 3-bữa, rồi cũng bỏ mình tại đó.

Duyên nợ không hải

A kia, giao duyên với một cậu nọ, xưng đôi vừa lứa, tình cuộc trăm năm.

Có một điều lạ, là khi nào ở nhà chồng, áo quần lam lự, tóc tai u xù, không hề chải gổ, lúc về nhà cha mẹ, trang điểm hẳn hoi ăn mặc chỉnh đốn, đả như thuộc xia, sắc sảo mậu mả.

Người chồng sinh nghi, đem lời khiển trách, cô không chịu lồi, lại thêm nói năng hờn hỏ, không nói giã, đả một bốp tai, cha mẹ có la nống ruột, chạy tới nắm lấy chàng rồ. Cậu nọ thấy trái lể, càng giận thêm, đả luôn người vợ máy bốp nữa.

Bà gia bình con, nắm đầu rồ là làng, con có á cươg nư lầy chỏng, một hai đôi đố.

Mời làng tời gũ thỏa xử không yếu, hiện nay đả gũ, triah quan trên, con đưng cứu nghi, chửa rồ chuyện ấ ư ra thế nào.

Cũng vì cơ bạc

Bôn cậu học trò ở chung đả nhữ, chỉ có một cậu có đem theo một cái tráp, 3 cậu kia có đố chi cũng bỏ chưởi về đố.

Bữa kia, 3 cậu xin phép về thăm nhà, cậu có tráp ở lại. Một mình buồn, đi đảnh cờ bạc, chẳng may thua hết tiền lương, không còn tiền gổ gạt, về nhà trọ, mở tráp lấy tiền của 3 cậu kia, đảnh cũng thua hết.

Nghi không ra kẻ chi mà thường lại cho 3 cậu nọ hèn bô hoán lên rảng bạc đố đố trong tráp mà mất nghi con người nhà chủ ăn cắp.

Chủ nhà tức giận, mời làng đả kiện, nhờ làng cứu xử.

Cậu học trò kia tính hề không chỏi khỏi, phải tự xươg mình ăn cắp, và xin thế làng chưởi chửi lồi với nhà chủ.

Học trò không lo học hành cho mau tân ích, đảm mê cờ bạc là một tánh xấu; lo nhà học cho thành thán, tất có vinh đự, con nghệ ăn cắp có phải là một cái sự về vãng của người học trò đả, sũa lảm xà u lại, bô nết hư đĩ, lo mà đốì mai tì lâu, có chi việc gì cũng thành tựu.

Lời rao

Xin những người có chứng con hoặc ảnh em đả vỹ nước bô mang nơi chôn sả trạng cho ông Đứn-hội-Phái về con gái Khánh-hóa-hình, ở Nam-Colombert số 0, ở đảnh-lâm-tỉnh.

Theo lữ của Đứn-hội-Phái gởi thông

Lời rao đầu giá

(avis d'adjudication)

Chỗ nơi và ngày giờ định đầu giá
 Tại phòng việc quan Chánh-Bác-vật số Tạo-Tác Saigon, ngày 24 Juillet 1919, tháng 10 cơ (thứ hai).

Giá phỏng đĩnh
 30.669 \$ 96

Tiền đổng đầu trưng tậm và quốct
 390 \$ 00 và 3.500 \$ 00

Nơi đầu Bôn-đều đầu giao lảnh cho coi
 Tại Phòng việc tì Bâtiments-civils

đất. Trong sách địa tại châu ra...

hải: u nọ, xướng m. nhá chóng, không hề rang điem bom thộc...

lời khĩa thêm nói nh một bốp y tới năm, cẳng gĩa bốp nữa. Et là làng, Et hai đời...

ot nữa, chỉ ái trap, 3 vó đỏ. hăm nhá, et, đi đánh heo lưng, et trợ, mớ ảnh chng...

ng lại cho gười nhà den kiện.

hông chối và xin thú bo mau tần bu bạc đi, t cái sự v i ai lâu, có...

ông chng nước bỏ cho ông Khảnh-olombert...

đầu giá. Bác-vật sứ illet 1919.

và quyết 0 giao

s-civils

AI TIN

(Nérologie)

Mới tiếp tin thăm rằng :

Ông Cao-minh-Thạnh,
 Đốc Phủ-sứ

hàm Chevalier du Mérite Agricole
 du tiên

Tại Baclieu, bữa 1er Juillet 1919.

Ngày hưởng thọ 60 năm.

Định ngày 23 Juillet, sau giờ ban mai động quan di cử.
 Bền-quan kính lời truyền tiếc và phân vu cũng bửu truyền, nhất là M. Cao-triều-Phái; sau nữa Bền-quan cầu nguyện cho linh-hồn Ngài siêu thăng về cảnh tiên-diệu bằng đào.

THAI

(Devinettes)

Liệt-vi con rình muốn đap Thai cho tiếu khĩa, xin hãy nhớ, mỗi câu Thai ra đều có số thứ tự và hàng nội trong mười lăm ngày thì chấm. Muốn đap, ngoài bao cần gói bên chỏ, cho biết Thai số mấy và chẳng cần để quá 15 ngày. Vj nào đap trúng, sẽ thấy tâu ho minh dân báo.

THAI SỐ 25

Thiếp như con én lạo dân,
 Phải cung rạ và sọ làm má cung.

Tên một con chim

Chăm thai số 22

Bước lên vài lạy Phật đổng,
 Lâm tral lạy gái có chồng nên chăng?

Tên một chú

Đáp trúng : Ông-nàng Mương-Dục
 MM. Léon Lang, propriétaire à Tân-an ;
 Tinh, Banque de l'Indochine Saigon ;
 Lê-vân-Hóa, Parc de la voie Chemins de fer
 Saigon ; một người mua báo, ở Séc-trăng ;
 M. Trần-vân-Kiệt, Caporal Chemins de fer
 Saigon ; M. Lê-trí-Trước, Instituteur Nhu-
 gia Sóc-trang.

GIA TRUYỀN TẬP

(Recettes utiles)

Trị ung xỉ tằm

Thường thường bề ai bị ung xỉ thì cái miệng thái quá, chỉ rờng rục rịch gần rạn, do thuốc ăn uống không đàng, nếu chẳng sớm lo át người đau phải khỏn.

Nº (72) FEUILLETON DU 9 JUILLET 1919.

ROMAN

ÔÁN HỒNG-QUÂN

Phùng-kim-Huê
 (Ngoại-Sứ)

HỒI THỨ BA (tiếp theo)

« Đây sẵn có thơ của một bực thượng-từu ở Bentré, gởi cho tôi đây, tôi xin đọc ra giữa này, cho tòa rõ biết Phùng-kim-Huê xấu tốt. »

Quan Trang-sư.

« Tôi có tiếp thơ ngài, gởi hỏi về tánh hạnh Phùng-kim-Huê là con nhà quan cựu. Vội vả đap thì cho ngài biết rằng Phùng-kim-Huê sanh đé tại Bentré, con của nhà quan cựu. Tuy chẳng phải giàu lớn, song cũng là nhà có của. Mẹ mất sớm, còn cha, tuy mớ có tiền, Phùng-kim-Huê cũng rất hiếu thảo, lo tức đé-mả, si-kinh rất tấp. Lúc tuổi vừa có cặp-kẻ, tình thích nữ-giáo-viên trường lĩnh. Tiếng thơm náo nức, nhiều nơi gấm ghé cầu thân, nhưng bởi nàng đợi giá ngọc lành, lại chẳng nỡ bỏ cha già quạnh-quê. »

« Chẳng cha nằng chấp nổi, nằng phải tay mẹ ghe con chống, khỗ khác nhiều bề, nhưng bởi nằng sợ cha chống đap nói ra, cũng lý mặt thỉra có len bước. Nghe tin nằng đi rồi, ai cũng ngăm ngườ thường tiếu. Từ ấy những giờ không rõ phận nằng ra sao. »

Như ai có bị vậy thì bắt một con thàng lằng đốp chét rồi gói vào trong giấy đem đốt cho cháy thành than, rồi tẩn hỏa với dầu dừa theo mấy kết tay kết chưa người bệnh tự-nhiên khỏi bệnh hiểm nghèo ấy.
 Ấy là đầu nain mà chữa bắ, mà lại là vật khinh hình trọng chữ 'khá quên'.

Trị rắn cắn

Ai ruid bị rắn cắn bít cầu thứ gì, mau mau mua ít sủ đại hoàng hòa với rượu uống liền giải hết nọc, chẳng nên đé trị huởn.

HƯƠNG TRUYỀN

(Echoes)

Kiểu ảnh

Bữa chúa-nhựt, 6 Juillet, nơn dịp lễ Đức-Thánh Trái-tim. Nhà thờ Chợ-dũi Kiểu-ảnh. Vừa sáu giờ ban mai, nghe chiêng-trống vang-dậy, cõ-xi nghiêm bầy, bỗng đạo tụ đi đổng-nức. Đổng-nhi-Nam, Đổng-nhi-Nữ, rẽ hai hàng, chia hai lớp, tốp cầm cờ, tốp vai hoa, tốp thì hát, đổng-tiêu-tuơ nghe rất êm tai, tốp đờn-ong, tốp đờn-bà cùng người giã cà cũng xen hàng, song không nghe thốt một lời, ai nấy cũng đé lòng cầu nguyện.

Nếu chẳng có vụ huyết-khí, hai tên thiếu-niên vì oán hận nhau mà đâm nhau trước cửa Nhà-thờ, thì chẳng có chi loan xôn. Tuy vậy mà không sao, trong giờ phút rồi bỏ qua, đé lo việc của.

Tống gió

Lúc băng-làng, Nhà-thờ Chợ-dũi Kiểu-ảnh, qua tới chín mươi giờ, làng Phú-thành tống gió. Có bong một chiếc tàu, có thầy Pháp vẽ mặt người á-vi Quan-Công, Châu-Thường, v... v... Cũng tống-chiêng, cõ-xi rần-rồ vậy. Quan-Công ngồi nghĩnh, đi tới đàng tây xuống Nhà-thờ Chợ-dũi, ngừng nghỉ trước tiệm. Vào mùa rương ra cho các vị uống và phướn vô lưới đao, và chỗ vát nơi dít Quan-Công, xong rồi nghe Quan-Công kêu Ông Địa mà phán rằng :
 « Này tôi mới xuất năm cất »

muà rương, đó, nhớ mà biến vô số !!! »
 Ô-Hồ, nếu quả dịch-khí bởi ma qui làm ra, tống như vậy, làm như vậy, ma qui cũng tức cười lộn ruột. Nếu nó chẳng cười, cũng nhạo Quan-Công..... Say ;

Nhân đàm

(causeries)

Khôn thì khôn thua nên ba, dại thì dờn cũng dại

Có anh kia vì sanh trường nơi sân đố, cõ lo cày sâu cuộc bầm, chẳng hề chiểu lăm quen lớn với ai, nên thành ra ngu đốp chẳng biết việc gì.
 « Bền tuôi mà cõng chẳng hề biết đến việc vợ chồng. »
 Trong-làng, anh ta có ông hương nơn giàu mà có một đứa con gái ymnon kén rẻ cho thệ thỉ, nên gặp anh ta liếp-kêu mớ gã con.
 Con vợ thì lảnh, vì là con nhà giàu có tấp lảnh tự nhó, thấy anh chống sao ngu đốp, sợ sợ lần lên muốn làm chửc việc không biết cứ như một lại chẳng hiểu đốu khỏa nộp dại, thỉ ra tranh đẩu với người sao đượ.

Nghĩ vậy chĩ ta bứn nọ kêu chống, nói từ sự làm vậy rồi đợa cho anh ta ba đổng bạc biểu lộn lưag đi xuống thĩ đờn thỉ, chớ bừa chơi chỗ đổng đẩu đượ tấp quen lỏn ãn tiếng nói của người khôn lảnh.

Chông nghe vậy lấy bạc lộn lưag đi xuống chợ kím người đượ học.
 Đi ừ sớm mai tới trưa thầy thiến hạ đổng đặ mà chẳng biết ai hay chớ mà học, bõng chũt gặp một tay bừa bãi lại lăm quen.

« Anh ta mới hỏi vậy chớ nội đầ có ai thông thái không? Tên bừa bãi này vậy chớ anh hỏi lăm chĩ? Anh ta nói rằng vợ biều xuống chợ kím người hay chũr thông thái đượ có học nứg đéu khỏa đại, kéo bầy lâu ở chỏn quê mà không ai dạy báo.
 Chũ bừa ta biết là bọn ngu xuẩn bèn tra hỏi rằng : « Ta đầ chớ á? »

« Anh ta tưởng thũt bèn học câu ấy, lập đi lập lại thuộc lòng, liền lấy đợa cho bừa bãi ta 1 đổng bạc tạ ơn.
 Bị được nửa ngày lại gặp một bừa khác cõ g hỏy ừ anh trước vậy. »

Bọn ta lại nói rằng : « Đứng trước phũ hà đé mấy người » anh ta nứg quá vì học đượ hai câu chũr rồi, mà câu sau này cõn hay hơn câu trước nửa nẻn cõn có 2 đổng bạc lấy ra giao hết cho bừa ta mà đi.
 Bị đợc được cử lạp câu ấy hỏai, kễ đỏi búng lỉnh vào quán ãn uống chơi.
 Vào quán thầy người hỏi nơi ãy bừa bằg, anh ta mới liết lại hỏai một người kia có hay chũr không?
 Người kia mặc nỏ chuyẹn với người khác, bẻ anh ta theo hỏai hoản nên gĩa mà tra lờ ràng.
 Việc ấy can chĩ mà hỏai hỏai đĩ vậy ?

Anh ta cũng cho là hay học thuộc lòng được ba câu, trong lưg hết tiếu, tấg phải trở về.
 Về đén nhà tối vợ đổng cửa, anh ta gỏ cĩa kếu.
 « Vợ bỏi, ai đé? »
 Anh ta trả lời rằng : « Ta đầ chớ á. »
 Vợ hỏi nữa, phải anh bầy trẻ về đé không?
 Anh ta trả lời rằng : « Đàng trước phũ hà đé mấy người. »

Vợ chầy ra mớ cĩa vò, một chạp rồi vợ mới bẻ chớ mình ra chớ học khá chũg mà về tới vậy ?
 Anh ta trả lời rằng : « Việc đầ đầ chũ mà hỏai hỏai đĩ vậy. »
 Chĩ ta nứg. Saug ngườ về học lại mới cha mẹ mình rằng ngày nay chống mới đi học mới về, giới lăm mà lại thông thũt nữa.
 Ông hương nghe nỏi cũng mừng thĩt :
 Bữa nỏ trong làng tỉnh linh có một cái nhà ã kĩa phát chũy, lầg xóm đên bắt chũ nhà hỏai vì cõ nỏ mà chũy.
 Chũ nhà nỏ không biết, vì đém khuya cả nhà đéu ngủ hết không biết ai đố.

Làng xét hết sức cõng không ra cõ.
 Khi đố cũng có ông Hương trong đầm đố, lại đống muốn khoe thàng rẻ ông lảnh lượi, nên ói với hương chũc cõ khi thàng rẻ (tôi tra xét ra, vì nỏ học hành thông thái có lý kĩa ra lể,
 Làng nghe lỏi cho tróm đi mời cĩa ta qua nhà việc, lầg mới thũt việc chũy mướn cĩa ta (xét lể đэм coi ai đố, anh ta ngăn ngher một hỏai rồi nỏai chĩ rằng :
 « Ta đầ chớ á. »

Làng nghe nỏi hết hồn mới hỏi rằng :
 « Vậy cĩa đốt cái nhà đố sao, anh ta tiếp thờ ràng. »
 « Anh ta chưa biết tình-nhân đố là ai mà ! Nếu chưa biết, lấy mớ sỏ nghĩ mà đố, thỉ hết công. Như tòa nỏi cõ, tôi nỏi không, mới biết lấy cõ chi làm chũc? Lấy chũng làm chũc, ấy là lể cõ nhĩn. Mà chũng đé nứg là ai? Chũng đéu là Cõ-hỏi, cậu-bằg, cũ-hỏi, song nghe Nam-Xuống nói nỏ, chũ thũt đé thỏ, chũ không phải là biết chũc Thế thỉ cõ nỏn tin chũng sự đé mà nỏ chũng của Phùng-kim-Huê là Chũ-đỏn, Tâm-Hàn, Chũ-đỏn? Bà-nyai chũng này đéu là người làm việc (chũ nhà máy, chũng nứg làm chũng lầg làm Phùng-kim-Huê mua mớ vớ phũ chống cho tôi khũ vớ đé cĩa mà thỏi, lầg chũng cho tôi tin bằg của Nam-Xuống là một thàng Chẽc bắt lưg và chũng tôi vu Nam-Xuống phải lờng Phùng-kim-Huê, không đéng rỏ đỏi tim lảnh oan. Cõn chĩ nữa mà tòa chĩa chũ tin Nam-Xuống mướn Phùng-kim-Huê? Tòa lĩy chũ, khi lầ chũy không cõ Phùng-kim-Huê ở tại nhà, mà đé quyết chũ Phùng-kim-Huê thành phạm- thĩ, đé để công mà đé công mà đé ngher mà đé đé đé, phải lầ m ! Bẻi tương-rừng lể chũy, không cõ Phùng-kim-Huê tại nhà, thỉ lỏ Phùng-kim-Huê khá thỏ đé chũ. Bẻi mặc nghe lỏ Nam-Xuống ra cĩa đố, nên mới không cõ mặt tại đó, chũ phải đỏi nhà rỏi trĩa đi đá. »

(Còn nữa)

MỘNG-HUÊ-LẦN

« Nói tẩ một lỏ Phùng-kim-Huê, buổi cõn ở Bentré, là một cái gương bằn cho hàng phu-nữ. » H. Bằg.
 « Đó thỏ của một tay Thượng-lưu-tung xử đĩng quyết tầnh hạnh của Phùng-kim-Huê là già lảnh, tiếu cho cái đống vàng, rĩ gắp cõm mà mớ mây danh đé. Đườg ấy ai còn đám tướng Phùng-kim-Huê ã hon trườg-hoa, tòa há chẳng thườg bằn mà nỏ tin thật (lỏi quan Thĩ-sử? Không... tôi chẳng tướng tòa cõn nỏ Phùng-kim-Huê ã tay phũng-chũ loan-chũng thườg hồng tiếu lạc chũt nỏn nũ hẻ. Cõn những báo nhiều đó mà đũ, tôi nằ cõn nhiều cõ khác mà chĩ ra cho tòa tướng tẩ. »
 « Phùng-kim-Huê lầm nghe tiếng của Tâm-Giép đũ-đé mà phải lạc bước vào trong cửa lầu-xanh rỏi, Phùng-kim-Huê không khẩng rườc đũ, mới là bị ra thỏ đầ đạ đạ. Nếu Phùng-kim-Huê, như bẻ trườg-hoa kia, thỉ cõ đầ chỏn lầu-xanh không đầnh dài-nhứt mà phải bị đầ đạ. Lại nếu nằng nằp hỏi loan-chũng, thỏgiáo với thườg mầy-trầg, Triệu-bất-lưg đầu cõ đầm tình đé vể gá nghĩa kiẻu-chẳm, trầm-nỏm tồ cở dĩ nũ, lý nỏ nằng chẳng nghĩ ơn, nỏ dĩ đầu cõ cho cấ lầu-xanh lầo và ngọc thẩ. Bẻi nằng chẳng chĩa lầo trình-bạc, cõn Sáu Mười-hải vắng lầm Tâm-Giép, ếp ủng hỏai không đầng, đầnh khôn nỏn, trỏ lý, khỉ ra khỏi cĩa nằng mới tới quan đầu cõ chỏ. Nờn cõ nằng, tồ ai cĩ đầng trong của Tâm-Giép lầm, nờn cõ nằng, tòa mới trầ ãn mới lể. Lê phải, tòa chẳng nên phụ cõng »

« Ớn của nằng chỏ, lý đầu lại lấy đó mà bẻi tẩ trịng hoa cho nằng như lỏi quan Thĩ-sử.
 « Đườg ấy, tòa cõ nẻn nhĩn biết Phùng-kim-Huê là gĩa hiẻn chẳng?
 « Bằg giờ đầ, tôi nỏi qua vụ nằng bị cáo. Một người đờn-bằn mầnh-bẻ, xườg-mại như Phùng-kim-Huê mà bị kếu giẻ chũ đĩ nhà-máy, thẩt nghĩ cõ đầng trử cõn chẳng ru. Lấy việc trước xét việc sau, Phùng-kim-Huê thẩt tiếu? Ai đầm đườg vậy, tôi cho là người lỏng độc đé. Bẻi đỏi lỏ vào lầu-xanh, thẩn đổng như than chẻt, mà cõn kiẻn trĩnh được thay, chẳng chĩ ra ngoài chũn ơn nằng-nghĩa đầ đầng Triệu-bất-lưg rỏi, máu mứ cõn lầ, nỏ phụ tình người thỏ? Không... ã đườg vậy đầ. Người gỏn chũng nườ đũ, lể đẹp đẻ như Phùng-kim-Huê mà chũ đầ thĩn với ai, chẳng đầng đứ nhà-vắng lầ thỏ, đầu đén đỏi vào mà gác chĩa nằm-máy, một thàng lưg hai chũc? Chẳng cũn lầm cõ đổng việc gì, chũ thẩ thàn mà ở không chũng cõ kẻ - nhứt là Bạch-i cõng trử - đầm chũ một thàng ba trầ đổng đầc. »

(Trang-sử dừt tởi này, hết thấy đờn bà ngỏi cõ đầ chũ miệng).

Trang-sử tiếp :

« Phùng-kim-Huê đầ đườg nghĩa, không đườg tin mà đé cho thàn vủ tởi lầm bủi, vào gát cĩa lấy lưg nỏn cõ mà giữ cho trĩn tiẻ gấ, lý đầu là dĩ từ tinh với ai. Tờa nghĩ quyết cho Phùng-kim-Huê cõ tình-nhân, mướ cõng tình-nhân lầm tởi ác ;

PHARMACIE SHANGHAI

TRÔNG RĂNG VÀ THAY CON MẮT

M. TRIỆU-CUONG, CHỦ NHƠN Ở ĐƯỜNG MARINS, SỐ 188 CHỢ LỚN VÀ Ở ĐƯỜNG BOULEVARD GALLIENI, SỐ 3 SAIGON

Bên Dược Phòng có trữ bán nhiều thứ thuốc rất nên thân hiệu đều có dùng cái nhãn « Con Bướm-Bướm » làm tin, chớ vì vị có mua thuốc của tiệm tôi, hãy nói cho được cái nhãn « Con Bướm-Bướm » mới là thiệt thuốc của tiệm tôi, kẻo làm thứ giả uổng vào thêm hại ;

Bên Dược Phòng có gửi thuốc tại nhà M. THÁI-KỶ-SƠN, ở đường Pellerin, số 23—Saigon, bán giùm y giá của tiệm tôi, chớ qui-vị ở trong Lục-Châu có cần dùng thuốc của tiệm tôi, xin viết thư cho hay, sẵn lòng gửi cách Centre remboursement (Nghĩa là đem tiền đến nhà thơ mà lãnh thuốc. Còn tiếng nói về thân chủ phải chịu.

SHANGHAI BỒ HUỆT YẾN SƠ VỆ THẬN HOÀN

(Thuốc bổ thận tinh thần hiệu)

Theo đời Văn-minh này trong xã hội của Đông-bào ta từng có tiếng khen cho thuốc trị bệnh nhiều mô đã hay, lại lịch trí vô cùng, và các Lương-y trong các nước cũng an chứng chắc cho ta phương thuốc Tỳ-thận này là một phương qui lạ trong việc trang dương, nếu bệnh các chứng thuốc Thảo rất nên để đất, theo thuốc này mà trị nhứt là Tâm, Thận bất giao sanh chứng chiêm-bạo Di-tinh, nếu để lâu ngày đương Ngạc-quan hư xương móng hải biến ra chứng Trê-khi đau-giải, dùng thường thuốc này thì trạng hóa cho mang môn, âm nơi thần thì tức thì mạnh giới:

1—Huệt khí suy nhược, tinh thần hao kém, an uống không đặng, giao cấu không nổi, mông-lý di-tinh cũng là đơn bá lạnh nơi tử-cung, đờn-đông tinh huệt hư nhược nên mới chìm có con, dùng thuốc này công hiệu hơn bét, sức mạnh hơn tinh chực của các loài cá, và tìm thần thì hơn sức Lộc-nhông, thời là bổ thần hạng nhứt trong hoàn cầu ;

2—Bản hồng tho thấp, nhiệt sanh chứng lâu trẻ, ngũ lâm, mới thì đất già, lâu thì hải bởi đơn điều, hay là bởi đàu sang độc mà uổng nhiều thời thuốc hai độc, làm cho phát li-vị hao thần phủ, dùng đàu thuốc này cũng năng bồi bổ hơn đương, tiêu trừ các chứng bệnh ;

3—Mỗi lưng mới gỏi, nhứt tế xương cốt, đi đứng có đau không vững vàng, các chứng thuốc về cuộc chơi bởi quá độ khien tinh-thần bùng rùng, dùng thuốc này trở nên mạnh mẽ ;

4—Tỉ vụ hư khi huệt hao kém, hay mệt hay mới đêm khuya, nhưng hay sống bần đỏi tích trữ nhiều, ăn uống không tiêu, dùng đàu thuốc này năng khai vị kiện tỳ châu thân an ổn ;

5—Đờn-bà con gái đương kinh nguyệt hư huệt kinh vàng đờn ngưng trễ đờng khi huệt sắc bảm, sanh chứng xích đái hạ, bạch đái hạ, đương kinh trời sắc không chừng, khi thì khi nhiều, nơi âm môn hư lạnh, dùng đàu thuốc này rất hay vô cùng ;

6—Những người già cả, thần hư mang môn hóa công hay đái đêm, xương cốt mỏi mền, dùng đàu thuốc này rất có tinh bổ thần, đàu giả tụi có công cũng có cơ thiết là thuốc bổ thần rất nên mua chiu.

Như vì nao có mấy chứng đã kể như trên đây, thì mau dùng thuốc hoàn này, trong một ngày sẽ thấy hiệu nghiệm chẳng sai, uống luôn cho đặng 3, 4 ngày, các bệnh dần hết, mà lại mạnh mẽ hơn xưa, thần thể tráng kiện, như vậy ông già, bà-cá khi huệt đàng, bình hoàn liên niên, như uống thuốc này cho thường, thì an sức mạnh tiến, da thịt mình màng, thêm sức sống lâu, già trẻ nên trẻ, cần trị thêm sức mạnh, mau có con, thiết là một phương thuốc bổ huệt rất hay rất quý trong hoàn-chu.

Chư qui vị có mua hãy mai cho đặng hiệu PHARMACIE SHANGHAI và cái nhãn « Con Bướm-Bướm » mới là thiệt thuốc của Bên Dược Phòng kẻo làm lỡ giá meo.

CÁCH DÙNG : Tối trước khi đi ngủ uống một hoàn, uống với nước muối hay là sữa tươi, uống luôn luôn đặng khi trong minh cho thoắt mạnh.

THIỆT GIÁ : Mỗi hộp hai hoàn 1 \$ 00

XA-BONG MAT-XAY

Tất tưng các thị hạ-bằng thị-nay thiệt bán trong thành xã giá rẻ hơn

Hiệu con chim ác-tử

HAO-VINH Công-ty (Hàng ANH) 145 1/2, Rue Leffevre, Saigon AGENTS EXCLUSIFS



Lời tự thuật của một người đi du lịch

(Riét Fran Roisist) Trong buổi tôi đi du lịch nơi này sang nơi kia tôi hay các thuốc đừn không biết bao nhiêu mà kể. Tôi hỏi đái thứ thuốc bán ở nơi, đàng có thứ thuốc đừn Cigarette đừn thiết ngon hơn hết, bắt nó không khô cổ và khỏi sạch bệnh hoạn, vì thuốc này không có nhưa nhưa các thuốc kia, khỏi nó thơm tho và điện lực. Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật (epicerie) và trong các quán nhả.

BANQUE INDUSTRIELLE DE CHINE

TRUNG PHÁP THIẾT-AGIẾP

ĐẠI-PHÁP NẮC DANH CÔNG

1 TU, BỒN 45 TRIỆU QUAN

Đội trưởng quản lý : Ông André Barthelot

Chánh Tổng lý : Ông A. S. Roselet

Chánh đốc ngân hàng tại Peking (Bắc-kinh) tại Trung-quốc

Nhà văn tại Shanghai, Tôn-Tsin Hongkong và Saigon.

Có đái Thông-quan (Correspondants) khắp toàn cầu, nơi các sự phiên-thảo.

Chủ hàng : M. P. P. & C. Societe Generale pour developper le Commerce et l'Industrie en France (Thương-mại-nghiệp ngân hàng tổng hợp)

Tại Luân-đô : M. L. & Co. Bank London County & Westminster Bank Ltd.

Tại New York : New York Bank. — M. L. & Co.

Hàng ngân hàng Saigon 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 83, 85, 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99, 101, 103, 105, 107, 109, 111, 113, 115, 117, 119, 121, 123, 125, 127, 129, 131, 133, 135, 137, 139, 141, 143, 145, 147, 149, 151, 153, 155, 157, 159, 161, 163, 165, 167, 169, 171, 173, 175, 177, 179, 181, 183, 185, 187, 189, 191, 193, 195, 197, 199, 201, 203, 205, 207, 209, 211, 213, 215, 217, 219, 221, 223, 225, 227, 229, 231, 233, 235, 237, 239, 241, 243, 245, 247, 249, 251, 253, 255, 257, 259, 261, 263, 265, 267, 269, 271, 273, 275, 277, 279, 281, 283, 285, 287, 289, 291, 293, 295, 297, 299, 301, 303, 305, 307, 309, 311, 313, 315, 317, 319, 321, 323, 325, 327, 329, 331, 333, 335, 337, 339, 341, 343, 345, 347, 349, 351, 353, 355, 357, 359, 361, 363, 365, 367, 369, 371, 373, 375, 377, 379, 381, 383, 385, 387, 389, 391, 393, 395, 397, 399, 401, 403, 405, 407, 409, 411, 413, 415, 417, 419, 421, 423, 425, 427, 429, 431, 433, 435, 437, 439, 441, 443, 445, 447, 449, 451, 453, 455, 457, 459, 461, 463, 465, 467, 469, 471, 473, 475, 477, 479, 481, 483, 485, 487, 489, 491, 493, 495, 497, 499, 501, 503, 505, 507, 509, 511, 513, 515, 517, 519, 521, 523, 525, 527, 529, 531, 533, 535, 537, 539, 541, 543, 545, 547, 549, 551, 553, 555, 557, 559, 561, 563, 565, 567, 569, 571, 573, 575, 577, 579, 581, 583, 585, 587, 589, 591, 593, 595, 597, 599, 601, 603, 605, 607, 609, 611, 613, 615, 617, 619, 621, 623, 625, 627, 629, 631, 633, 635, 637, 639, 641, 643, 645, 647, 649, 651, 653, 655, 657, 659, 661, 663, 665, 667, 669, 671, 673, 675, 677, 679, 681, 683, 685, 687, 689, 691, 693, 695, 697, 699, 701, 703, 705, 707, 709, 711, 713, 715, 717, 719, 721, 723, 725, 727, 729, 731, 733, 735, 737, 739, 741, 743, 745, 747, 749, 751, 753, 755, 757, 759, 761, 763, 765, 767, 769, 771, 773, 775, 777, 779, 781, 783, 785, 787, 789, 791, 793, 795, 797, 799, 801, 803, 805, 807, 809, 811, 813, 815, 817, 819, 821, 823, 825, 827, 829, 831, 833, 835, 837, 839, 841, 843, 845, 847, 849, 851, 853, 855, 857, 859, 861, 863, 865, 867, 869, 871, 873, 875, 877, 879, 881, 883, 885, 887, 889, 891, 893, 895, 897, 899, 901, 903, 905, 907, 909, 911, 913, 915, 917, 919, 921, 923, 925, 927, 929, 931, 933, 935, 937, 939, 941, 943, 945, 947, 949, 951, 953, 955, 957, 959, 961, 963, 965, 967, 969, 971, 973, 975, 977, 979, 981, 983, 985, 987, 989, 991, 993, 995, 997, 999, 1001, 1003, 1005, 1007, 1009, 1011, 1013, 1015, 1017, 1019, 1021, 1023, 1025, 1027, 1029, 1031, 1033, 1035, 1037, 1039, 1041, 1043, 1045, 1047, 1049, 1051, 1053, 1055, 1057, 1059, 1061, 1063, 1065, 1067, 1069, 1071, 1073, 1075, 1077, 1079, 1081, 1083, 1085, 1087, 1089, 1091, 1093, 1095, 1097, 1099, 1101, 1103, 1105, 1107, 1109, 1111, 1113, 1115, 1117, 1119, 1121, 1123, 1125, 1127, 1129, 1131, 1133, 1135, 1137, 1139, 1141, 1143, 1145, 1147, 1149, 1151, 1153, 1155, 1157, 1159, 1161, 1163, 1165, 1167, 1169, 1171, 1173, 1175, 1177, 1179, 1181, 1183, 1185, 1187, 1189, 1191, 1193, 1195, 1197, 1199, 1201, 1203, 1205, 1207, 1209, 1211, 1213, 1215, 1217, 1219, 1221, 1223, 1225, 1227, 1229, 1231, 1233, 1235, 1237, 1239, 1241, 1243, 1245, 1247, 1249, 1251, 1253, 1255, 1257, 1259, 1261, 1263, 1265, 1267, 1269, 1271, 1273, 1275, 1277, 1279, 1281, 1283, 1285, 1287, 1289, 1291, 1293, 1295, 1297, 1299, 1301, 1303, 1305, 1307, 1309, 1311, 1313, 1315, 1317, 1319, 1321, 1323, 1325, 1327, 1329, 1331, 1333, 1335, 1337, 1339, 1341, 1343, 1345, 1347, 1349, 1351, 1353, 1355, 1357, 1359, 1361, 1363, 1365, 1367, 1369, 1371, 1373, 1375, 1377, 1379, 1381, 1383, 1385, 1387, 1389, 1391, 1393, 1395, 1397, 1399, 1401, 1403, 1405, 1407, 1409, 1411, 1413, 1415, 1417, 1419, 1421, 1423, 1425, 1427, 1429, 1431, 1433, 1435, 1437, 1439, 1441, 1443, 1445, 1447, 1449, 1451, 1453, 1455, 1457, 1459, 1461, 1463, 1465, 1467, 1469, 1471, 1473, 1475, 1477, 1479, 1481, 1483, 1485, 1487, 1489, 1491, 1493, 1495, 1497, 1499, 1501, 1503, 1505, 1507, 1509, 1511, 1513, 1515, 1517, 1519, 1521, 1523, 1525, 1527, 1529, 1531, 1533, 1535, 1537, 1539, 1541, 1543, 1545, 1547, 1549, 1551, 1553, 1555, 1557, 1559, 1561, 1563, 1565, 1567, 1569, 1571, 1573, 1575, 1577, 1579, 1581, 1583, 1585, 1587, 1589, 1591, 1593, 1595, 1597, 1599, 1601, 1603, 1605, 1607, 1609, 1611, 1613, 1615, 1617, 1619, 1621, 1623, 1625, 1627, 1629, 1631, 1633, 1635, 1637, 1639, 1641, 1643, 1645, 1647, 1649, 1651, 1653, 1655, 1657, 1659, 1661, 1663, 1665, 1667, 1669, 1671, 1673, 1675, 1677, 1679, 1681, 1683, 1685, 1687, 1689, 1691, 1693, 1695, 1697, 1699, 1701, 1703, 1705, 1707, 1709, 1711, 1713, 1715, 1717, 1719, 1721, 1723, 1725, 1727, 1729, 1731, 1733, 1735, 1737, 1739, 1741, 1743, 1745, 1747, 1749, 1751, 1753, 1755, 1757, 1759, 1761, 1763, 1765, 1767, 1769, 1771, 1773, 1775, 1777, 1779, 1781, 1783, 1785, 1787, 1789, 1791, 1793, 1795, 1797, 1799, 1801, 1803, 1805, 1807, 1809, 1811, 1813, 1815, 1817, 1819, 1821, 1823, 1825, 1827, 1829, 1831, 1833, 1835, 1837, 1839, 1841, 1843, 1845, 1847, 1849, 1851, 1853, 1855, 1857, 1859, 1861, 1863, 1865, 1867, 1869, 1871, 1873, 1875, 1877, 1879, 1881, 1883, 1885, 1887, 1889, 1891, 1893, 1895, 1897, 1899, 1901, 1903, 1905, 1907, 1909, 1911, 1913, 1915, 1917, 1919, 1921, 1923, 1925, 1927, 1929, 1931, 1933, 1935, 1937, 1939, 1941, 1943, 1945, 1947, 1949, 1951, 1953, 1955, 1957, 1959, 1961, 1963, 1965, 1967, 1969, 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1983, 1985, 1987, 1989, 1991, 1993, 1995, 1997, 1999, 2001, 2003, 2005, 2007, 2009, 2011, 2013, 2015, 2017, 2019, 2021, 2023, 2025, 2027, 2029, 2031, 2033, 2035, 2037, 2039, 2041, 2043, 2045, 2047, 2049, 2051, 2053, 2055, 2057, 2059, 2061, 2063, 2065, 2067, 2069, 2071, 2073, 2075, 2077, 2079, 2081, 2083, 2085, 2087, 2089, 2091, 2093, 2095, 2097, 2099, 2101, 2103, 2105, 2107, 2109, 2111, 2113, 2115, 2117, 2119, 2121, 2123, 2125, 2127, 2129, 2131, 2133, 2135, 2137, 2139, 2141, 2143, 2145, 2147, 2149, 2151, 2153, 2155, 2157, 2159, 2161, 2163, 2165, 2167, 2169, 2171, 2173, 2175, 2177, 2179, 2181, 2183, 2185, 2187, 2189, 2191, 2193, 2195, 2197, 2199, 2201, 2203, 2205, 2207, 2209, 2211, 2213, 2215, 2217, 2219, 2221, 2223, 2225, 2227, 2229, 2231, 2233, 2235, 2237, 2239, 2241, 2243, 2245, 2247, 2249, 2251, 2253, 2255, 2257, 2259, 2261, 2263, 2265, 2267, 2269, 2271, 2273, 2275, 2277, 2279, 2281, 2283, 2285, 2287, 2289, 2291, 2293, 2295, 2297, 2299, 2301, 2303, 2305, 2307, 2309, 2311, 2313, 2315, 2317, 2319, 2321, 2323, 2325, 2327, 2329, 2331, 2333, 2335, 2337, 2339, 2341, 2343, 2345, 2347, 2349, 2351, 2353, 2355, 2357, 2359, 2361, 2363, 2365, 2367, 2369, 2371, 2373, 2375, 2377, 2379, 2381, 2383, 2385, 2387, 2389, 2391, 2393, 2395, 2397, 2399, 2401, 2403, 2405, 2407, 2409, 2411, 2413, 2415, 2417, 2419, 2421, 2423, 2425, 2427, 2429, 2431, 2433, 2435, 2437, 2439, 2441, 2443, 2445, 2447, 2449, 2451, 2453, 2455, 2457, 2459, 2461, 2463, 2465, 2467, 2469, 2471, 2473, 2475, 2477, 2479, 2481, 2483, 2485, 2487, 2489, 2491, 2493, 2495, 2497, 2499, 2501, 2503, 2505, 2507, 2509, 2511, 2513, 2515, 2517, 2519, 2521, 2523, 2525, 2527, 2529, 2531, 2533, 2535, 2537, 2539, 2541, 2543, 2545, 2547, 2549, 2551, 2553, 2555, 2557, 2559, 2561, 2563, 2565, 2567, 2569, 2571, 2573, 2575, 2577, 2579, 2581, 2583, 2585, 2587, 2589, 2591, 2593, 2595, 2597, 2599, 2601, 2603, 2605, 2607, 2609, 2611, 2613, 2615, 2617, 2619, 2621, 2623, 2625, 2627, 2629, 2631, 2633, 2635, 2637, 2639, 2641, 2643, 2645, 2647, 2649, 2651, 2653, 2655, 2657, 2659, 2661, 2663, 2665, 2667, 2669, 2671, 2673, 2675, 2677, 2679, 2681, 2683, 2685, 2687, 2689, 2691, 2693, 2695, 2697, 2699, 2701, 2703, 2705, 2707, 2709, 2711, 2713, 2715, 2717, 2719, 2721, 2723, 2725, 2727, 2729, 2731, 2733, 2735, 2737, 2739, 2741, 2743, 2745, 2747, 2749, 2751, 2753, 2755, 2757, 2759, 2761, 2763, 2765, 2767, 2769, 2771, 2773, 2775, 2777, 2779, 2781, 2783, 2785, 2787, 2789, 2791, 2793, 2795, 2797, 2799, 2801, 2803, 2805, 2807, 2809, 2811, 2813, 2815, 2817, 2819, 2821, 2823, 2825, 2827, 2829, 2831, 2833, 2835, 2837, 2839, 2841, 2843, 2845, 2847, 2849, 2851, 2853, 2855, 2857, 2859, 2861, 2863, 2865, 2867, 2869, 2871, 2873, 2875, 2877, 2879, 2881, 2883, 2885, 2887, 2889, 2891, 2893, 2895, 2897, 2899, 2901, 2903, 2905, 2907, 2909, 2911, 2913, 2915, 2917, 2919, 2921, 2923, 2925, 2927, 2929, 2931, 2933, 2935, 2937, 2939, 2941, 2943, 2945, 2947, 2949, 2951, 2953, 2955, 2957, 2959, 2961, 2963, 2965, 2967, 2969, 2971, 2973, 2975, 2977, 2979, 2981, 2983, 2985, 2987, 2989, 2991, 2993, 2995, 2997, 2999, 3001, 3003, 3005, 3007, 3009, 3011, 3013, 3015, 3017, 3019, 3021, 3023, 3025, 3027, 3029, 3031, 3033, 3035, 3037, 3039, 3041, 3043, 3045, 3047, 3049, 3051, 3053, 3055, 3057, 3059, 3061, 3063, 3065, 3067, 3069, 3071, 3073, 3075, 3077, 3079, 3081, 3083, 3085, 3087, 3089, 3091, 3093, 3095, 3097, 3099, 3101, 3103, 3105, 3107, 3109, 3111, 3113, 3115, 3117, 3119, 3121, 3123, 3125, 3127, 3129, 3131, 3133, 3135, 3137, 3139, 3141, 3143, 3145, 3147, 3149, 3151, 3153, 3155, 3157, 3159, 3161, 3163, 3165, 3167, 3169, 3171, 3173, 3175, 3177, 3179, 3181, 3183, 3185, 3187, 3189, 3191, 3193, 3195, 3197, 3199, 3201, 3203, 3205, 3207, 3209, 3211, 3213, 3215, 3217, 3219, 3221, 3223, 3225, 3227, 3229, 3231, 3233, 3235, 3237, 3239, 3241, 3243, 3245, 3247, 3249, 3251, 3253, 3255, 3257, 3259, 3261, 3263, 3265, 3267, 3269, 3271, 3273, 3275, 3277, 3279, 3281, 3283, 3285, 3287, 3289, 3291, 3293, 3295, 3297, 3299, 3301, 3303, 3305, 3307, 3309, 3311, 3313, 3315, 3317, 3319, 3321, 3323, 3325, 3327, 3329, 3331, 3333, 3335, 3337, 3339, 3341, 3343, 3345, 3347, 3349, 3351, 3353, 3355, 3357, 33

XI-BONG MAT-XAY ĐEN

Tất làm rõ lấm

Hiệu con Rồng

HAO-VINH Công-ty
(HÀNG ANNAM)
246th. Rue Lefebvre, Saigon
AGENTS EXCLUSIFS



GRAVURE
SUR MÉTAUX ET MARBRES



TIỆM KHÁC CON ĐÁU
CORDONNERIE. — CHAPELLERIE
Tonkinoise

TIỆM ĐÓNG GIÀY

Tôi mới lập thêm một Tiệm đóng giầy và bán nón theo kiểu Langsa tôi có commandé đủ các mẫu da, chũr quý vị muốn dùng xin coi viết thư cho tôi mà lấy mẫu da và lấy (Catalogue) mà coi kiểu có giá cả hẳn hoi.

• Vì nào muốn mua gì sẽ có giá riêng xin viết thư thường nghị.

NGUYỄN-CHÍ-HÒA,
87 Rue Catinal, Saigon.

Cách làm mau tế tiền

Viết thư cho Hãng Annam, Hào-vinh Côngty, 146 bis Rue Lefebvre, biểu gởi contre-remboursement (cách tiền trao cho lãnh nơi nhà máy thép) một hộp một trăm ve dẫu Essence de menthe, hiệu Lò-Tiền, tốt nhất trong cõi Đông-dương, giá là mười lăm đồng (15\$00) mà thôi. Về bán lẻ lại cho trong vòng quen lớn một ve hai cắt (9\$20) — mỗi ve lời 5su, một trăm ve lời 5 đồng bạc.

Bản một hộp lời 5 đồng bạc, mười hộp lời năm chục, một trăm hộp lời năm trăm đồng bạc!

Viết thư đi, đừng bỏ qua dịp làm tế tiền, ồng lấm. Bang đầu lời ít sau lời nhiều, bán buôn quen thói, làm giàu chẳng bao lâu!

Cho không! Hãy coi cho kỹ. — Kể từ ngày nay một trăm người nào gởi thư đến mà mua dẫu trước, Hãng Annam Hào-vinh Côngty sẽ vui lòng gởi cho không một kilo xà-bông mặt xây thiết, biểu ngựa một sàng. (La Licorne), tốt nhất trong cõi Đông-Dương hay là một ve dẫu thơm Essence pour Lotion: Eau de Cologne, Quinaïne, soïn/coupe de làm da mới (tất các thứ dẫu thơm kỳ), tùy thích ai muốn thư nào cũng được!

Hãy viết thư mau đi, đừng bỏ mất cơ hội làm tế tiền ồng lấm; Hãng Annam, Hào-vinh & Co., 146 bis Rue Lefebvre Saigon. Kính đốn.

SOCIÉTÉ DES TABACS

DE L'INDOCHINE

(Đông-dương Yên diệp Công-ty)

Tư-bổng: 6.000.000 fr.

Chinh sở Công-ty tại **PARIS**

Sở Cai-trị và công-xưởng tại **HANOI**

Đón-điện trông thuốc lá tại **KIM-XUYÊN** và **VĂN-KHÉ**

Hiện có những thứ sau này gởi bán trong các hiệu:

XÌ-GÀ. NINA.

Thuốc chữa vẩn:

COQ (Con gà)

vẩn vẩn

Và thứ thuốc lá vẩn, chiếu khách, hiệu

PAGODE (Cái chùa)

Thuốc vẩn:

FAVORITES.

MÉTROPOLES

KHOẢN CHẤT THỦY

(Nước suối kim thạch)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYỂN

VICHY CÉLESTINS

Có bán nguyên ve | Trị bình đau Thận, óan đau Bàng-quang, bình Phong |
ou mẫu ve | Thạch-lân-bình (kể) — Đau máy chổ lật-lẹo

VICHY GRANDE-GRILLE | Trị bình đau |
và bình đăm.

VICHY HOPITAL | Trị bình thương ti, thương nhiệt

Hay coi chứng đó giả mạo khi mua phải chỉ cho đúng
thứ nước nà mà muốn ồng.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TẾ

SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối 3y mà ra. —
Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3
hoàn thì dễ tiêu noa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đon nước xit
(Môi-khi-chất)

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐÀM

THIỆT HIỆU TẠ

ELIXIR TONIQUE ANTICLAIREUX

Của ông lương-y GULLIÉ

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế
đường của quan lương-y GULLIÉ lấy làm thần hiệu
trong những bệnh HƯ PHẾ, đau trong TÌ VỊ, đau
sốt TRÁI TIM, ĐAU GÁNH, ĐAU MINH, RẾT VỎ
ĐÀ, hoặc CHỐI NƯỚC, BÌNH KIẾT, BÌNH HO DẠI,
BÌNH CỨM, CHẾ CHỐC NGOÀI ĐÀ và bình có
TRÙNG LÀI TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC XỔ rất tiền và rất hiệu
nghiệm làm cho HUỆT RA TINH KHIẾT. Những
bệnh gốc bởi ĐÀM hay là MÁT phát ra thì uống
nó hay lắm.

Bất kì thuốc trị đàm nào mà không có dấu ký
tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ

THUỐC HOÀN XỔ

nửa cũng rút trong thứ Elixir Tonique Anticlaireux
của quan lương-y Gullié.

Chính chổ trữ thuốc này là nhà: PAUL GAGE FILS, nhất hạng
bác chũy sanh, đường GREENELLE ST GERMAIN số 21 số 9,
ở tại 60 rue de Valenciennes PARIS.

VÀ TRONG CÁC DƯỢC THƯỜNG ĐỀU CÓ DẤU



CÓ MỘT MINH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN
TRAY MẶT CHO NHÀ ĐỐC SÚNG VÀ LẮM XE MÁY

TẠI THÀNH St-Étienne
Mà thôi

Hàng F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở đường Catinal số 36 SAIGON

Có Bán SÚNG
đủ thứ và đủ kiểu. BÌ,
THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ
và đồ NỮ-TRANG. Bỏ đi tất loại giá rẻ
Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đi thư như vậy;
M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinal. — SAIGON.

*Certificat de marque a
neut entre autres
à Saigon 9-7-19*

Saigon — Imp. de l'Union
L'Administrateur Gérant NGUYỄN-VĂN-CỬA